בעזהשי"ת

קונטרס

דברות קודש

דברי אלקים חיים ושיחות קודש
שזכינו לשמוע מפ"ק
כ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

גליון מוגדל ומיוחד
לרגל יומא דהילולא קדישא

פרשת כי תשא

גליון תפד - תשע"ו

"...וכמו"כ אבקש מכל אלו
הלומדים דברי תורה שלי
שיזכרו אותי לטובה ויכוונו
בשעת הלימוד לעילוי
נשמתי בחסד ורחמים"
(מתוך הצוואה הקדושה)

הועד להוצאת
רא"ח
מכ"ק מרן אדמו"ר זצ"ל"ה
קרית ויזניץ בני ברק

התודה והברכה לידידנו הנכבדים התורמים בקביעות בעין יפה להוצאת הקונטרסים

הנה"ח **ישראל ד.ג. שטרן** הי"ו
הנה"ח **זאב מנחם ברוס** הי"ו
בעלי
"אולמי הכתר"
ויזניץ

הנה"ח **יחזקאל שרגא כהן** הי"ו
הנה"ח **רפאל שטיין** הי"ו
בעלי
מאפיית ויזניץ
"היימישע חלות"

הרה"ג **חיים בעק** שליט"א
לע"נ אמו
מרת **חנה לאה** ע"ה
בהרה"צ ר' **ישראל אריה** זצ"ל
אדמו"ר מפרעמישלאן לונדון
נלב"ע כ"ב טבת תשע"ד

הנה"ח **יצחק וויינר** הי"ו
בעל
גמ"ח ומרפאת
"שיבה טובה" ויזניץ

לע"נ
הרה"ח **אברהם ב"ר ישראל שמעון** ז"ל
נלב"ע י"ג תמוז תש"מ
זוגתו מרת **גאלדא ב"ר מתתיהו** ע"ה
נלב"ע י"ט תשרי תשנ"ט

לע"נ
הרה"ח **לוי ב"ר משה** ז"ל
נלב"ע כ"א מנחם אב תשס"ה
זוגתו מרת **פערל ב"ר שלמה** ע"ה
נלב"ע ב' ניסו תשס"ז

הרה"ח **נח הייגר** הי"ו
לע"נ אביו
הרה"ח **אריה לייב** ז"ל
ב"ר **שלום פרידל** ז"ל
נלב"ע כ"ד בשבט תשס"ח

האחים **שטיינמץ** הי"ו לע"נ אביהם הרה"ח **יצחק ישראל ב"ר משה חיים** ז"ל	התודה והברכה להנהלת 'איגוד מוסדות ויזניץ' בארה"ק על הסיוע לאיתור והקצאת משאבים	הרה"ג **שבח גרינפלד** שליט"א לע"נ אביו הרה"ח **יחיאל מיכאל ב"ר מאיר** ז"ל
הרה"ח **משה קרמר** הי"ו לע"נ זקיניו הרה"ח **בנימין ב"ר משה** ז"ל הרה"ח **יצחק ב"ר משה אריה** ז"ל	הרה"ח **אברהם יעקב פישר** הי"ו לע"נ אביו הרה"ח **משה דוב ב"ר דוד** ז"ל	הרה"ח **אשר זעליג ניימן** הי"ו לע"נ אמו מרת **דבורה ב"ר אשר זעליג** ע"ה
הרה"ח **אהרן צבי אופנהיים** הי"ו לע"נ אמו מרת **חיה ב"ר אהרן צבי** ע"ה	הרה"ח **נפתלי בייגל** הי"ו הרה"ח **חיים שמואל שמעונוביץ** הי"ו לרגל שמחת אירוסי צאצאיהם למז"ט ובשעטומ"צ	הרה"ח **ישראל משה פרוימוביץ** הי"ו הר"ר **יהודה מאיר נוימן** הי"ו לרגל שמחת היכנס הנכד - הבן הב' **שמואל טוביה** נ"ו לעול התורה ומצוות
הרה"ח **שמחה מליק** הי"ו הרה"ח **ישראל** (ברי"ד) **שטיין** הי"ו הר"ר **שלמה זלמן מליק** הי"ו לרגל שמחת הולדת הנכד - הבן למז"ט ובשעטומ"צ	הר"ר **יצחק** (בר"מ) **שטיין** הי"ו לרגל שמחת הולדת הבן למז"ט ובשעטומ"צ	הר"ר **יהודה** (בראי") **פוגל** הי"ו לרגל שמחת הולדת הבנות למז"ט ובשעטומ"צ

לזכר עולם יהיה צדיק

נשמת כ"ק מרן אדמו"ר **רבי משה יהושע** בן כ"ק מרן אדמו"ר **רבי חיים מאיר** זי"ע
הונצח ע"י
א"ח הרבנית הצדקנית תליט"א

"ותורה צוית להם ביד משה עבדך"

(נחמיה ט, יד)

בהתקרב עלינו יומא קדישא הדין - יומא דהילולא רבא של אבינו רועינו עטרת ראשנו ונזר תפארתנו **כ"ק מרן אדוננו מורנו ורבינו הקוה"ט זצללה"ה זי"ע ועכי"א**.

נודה לה' אלקינו - על העבר - שזיכנו להתעסק בקדשים ולהיות שליחיו הנאמנים בעריכת והפצת דברות קדשו ואמרותיו הטהורות, אשר הלימוד וההתעוררות בהם וודאי היא נייחא לתתא ונייחא לעילא לנשמתו הטהורה בגנזי מרומים, כאשר כתב וחרט יד משה בצוואתו הקדושה:

ובמה אשקע מה יהיו הלומדים בדשי תורה שלו

שיעבדו אותו ושובה ויעמדו בשאת הלימוד ללא פחד ורתיעות

אין לנו שיור אלא התורה הזאת!

נמשיך לייחל ולהעתיר משוכן שמים שיהא בעזרנו ויעמוד לימיננו לסמכנו להמשיך בעבודת הקודש, למען יהגו בתורת משה רבינו אשר הותיר לנו מורשה ונחלה ללמוד וללמד ולהתעורר לתשובה ולמעש"ט, לתקן אורחותינו שיהא לנחת ולרצון כאשר איותה נפשו הטהורה לראותנו.

ממרומים ישקיף עלינו לטובה, וימליץ טוב בעדנו, שנזכה לכוון אל האמת ולעמוד על המשמר בשליחות הקודש אשר הטיל עלינו, עדי נזכה כולנו יחד לחזות שוב בנועם זיו קדשו, ותורה יבקשו מפיהו, בביאת גו"צ בב"א.

דברי אלקים חיים

ליל שב"ק כי תשא תדש"ם

ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה. לחשב מחשבת לעשות בזהב ובכסף ובנחשת. (לא, ג-ד) אדר הוא זמן מחיית עמלק - הילה"ר, וכן זמן קבלת התורה באהבה ורצון כדאיתא בחז"ל (שבת פח.), והא בהא תליא, התורה הקדושה דוחה ומבטלת כל רע, וכמובא באור החיים הק' על הכתוב (לעיל ל, יג) זה יתנו כל העבר על הפקדים וגו', דכאן פירש הכתוב מהו הכופר נפש שצוה ה' לתת, ואמר זה יתנו יכוין אל ספר התורה, עדה"כ (יהושע א, ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפיך, ובאמצעות מה שילמדו תורה היא מגינה מכפרת עון ומרבה זכיות, כאז"ל (פאה א, א) ותלמוד תורה כנגד הכל, ואפילו היו בידו אדם עבירות רבות - זאת התורה לעולה ולמנחה לחטאת ולאשם כאילו הקריב כל קרבנות המכפרים (מנחות קי.), עיי"ש. ובפ' האזינו (דברים לב, ב) כתב לפ' אז"ל (אבות פ"ג מי"ז) אם אין קמח אין תורה, שאם לא יטיפו מפיהם טיפי תורה, אין חפץ ה' לתת מטר, וזהו אם אין קמח ר"ל אם ראית שאין קמח דע שאין תורה, ובהמשך כתב שם עה"פ (שם, ג) כי שם ה' אקרא, רומז לתורה שהיא כולה שמותיו של הקב"ה (זח"ב קכד.), שהגם שתלה עסק התורה בטל ומטר קמח פרנסה, לא תהיה הכונה בלימוד על זה, אלא הכונה תהא הבו גודל לאלקינו. הרי לנו מעלת התורה הקדושה, המזכך מכל רע, וממשיך כל השפעות טובות, רוחני וגשמי, מדרגות רוחניות - יראה ואהבת השי"ת, וגם קמח פרנסה בגשמי.

הפסוק שהלגנו בראש דברינו מרמז לימים האלה שמקבלין התורה מרצון, אז לומדים תורה ברעבון גדול, וז"א ואמל"א את"ו גימ' או"ר רע"ב ואות ו' רזא דאמת (זח"ג ב.), אור רומז לתורה עדה"כ (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור, למלא ולהשביע עצמו בדברי תורה כאדם הרעב ללחם, הכוסף ומשתוקק לכל פירור זעיר, אם כה תהא שאיפתו והשתוקקותו ללימוד התורה באמת ובתמים, אומר השי"ת ואמלא אתו רוח אלקים רומז ליראת אלקים, רו"ח גימ' יר"א עה"א, כי ע"י שירבה להגות בתורה המודעת ליה חובותיו (זח"ג כג:), בפרט כשיעסוק בספרי יראה וחסידות המפקחין עיני שכלו של אדם לסור מרע ועשה טוב, יתמלא בחכמ"ה גימ' מ"ה ומס' הוי"ה עה"א, ישקול במאזני שכלו מ"ה פעלו ומ"ה מעשהו בעבודת הוי"ה ב"ה במה מעביר ימיו ולילותיו, מה חובתו בעולמו, התבוננות זו תביאהו להתאמץ להשיג יראתו אהבתו לעשות רצונו, ואז תהא חכמתו מתקיימת, כמאמר חז"ל (אבות פ"ג מ"ט) יראתו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. רוח אלקים רומז ליראה כאמור, בחכמ"ה עהאוה"כ גימ' חיי"ס אהב"ה, לדעת להבין ולהשכיל לסור מרע, ולהרבות בעשיית טוב ויסר בעיני

אלקים ואדם, אשר כל פעולה ומעשה אשר יעשה תהא למען ירא'תו ואהב'תו לא ח"ו להיפך, וז"א ובתבונ"ה גימ' שמ"ע אנ"י, ובדע"ת זה סדר טהרות (שבת לא.), יתבונן האדם מקבל ע"ע בכל דבר עול מלכות שמים, מטהר עצמו בכל מעשיו להיות תכלית כונתו לשם הקמת והרמת אני הרומז לשכינה הקדושה (זח"ג רעו.) מגלותא ועפרא, שהיא ע"י ובכ"ל מלאכ"ה עה"כ גימ' ולדבק"ה ב"ו, להיות דבוק בכל עת מבלי היסח הדעת בהבורא ב"ה וכמאמר הכתוב (תהלים טז, ח) שויתי ה' לנגדי תמיד.

וע"ז מרמז גם הכתוב השני, ואמלא אתו - המלא רעבון וצמאון לתורה הקדושה יבא לחשב מחשבת, לחש"ב עהאוה"כ גימ' הר"ת ש'מע י'שראל ה' א'לקינו ה' א'חד עם מס' אח"ד, מחשב"ת אתוון שב"ת ח"ס, בשב"ק תהא מחשבתו קשורה ודבוקה בשמע ישראל וגו', באחדותו יתברך, ירגיש חמימות התלהבות תשוקה וגעגועים להשי"ת האחד יחיד ומיוחד ביום השבת, אודות הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע - שהשבוע הוא יום ההילולא - מובא, אשר כשנכנס שב"ק היה אוטם אזניו, ואמר שאינו יכול לסבול ולשמוע הקולות והכרוזים המתהוים בשמים לעילא לקראת בא יום השבת מגודל קדושת היום, וכעין זה מובא בספה"ק אהבת שלום מאא"ז הק' זי"ע (ויצא ד"ה א"י ע"ד) בשם הרה"ק ר' זכריה מענדיל משענדישוב זי"ע שהיה פ"א אצל הרבי ר' אלימלך בעת בואו מטבילת המקוה בעש"ק, והניח עצמו על מטתו ואמר מאן יכול למסבל ריחין דבוסמין דגן עדן. הרי לנו מעלת ערך גודל היום, כל דינין מתעברין מינה ואיהי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא, וכאשר יתמיד בתורה בחשק ורצון, יזכה גם הוא לחוש במעט קט מקדושתה.

גם יזכה לעשות - בזה"ב עה"כ גימ' אהב"ה עה"א, ובכסף מל' כסיפה, כל מצוה שיעשה יקיים באהבה רבה, בכסיפה תשוקה וגעגועים לקיום רצון הבורא ב"ה, בשמחה ובירא'ה, ולא בעצלות וכבדות, ובנחש"ת גימ' שמח"ה בי"ת עה"כ, בי"ת רומז לירא'ה ע"ד אז"ל (שבת לא:) חבל על דלית ליה דרתא וכו', הרי שילוד שמחה וירא'ה מצומדים יחד בקנה אחד לרצון יעלו לה', עדה"כ (תהלים ב, יא) וגילו ברעדה, והוא בחי' יעקב תפארת, כידוע אשר אברהם הוא אהבה ושמחה, יצחק בחי' גבורה ופחד - ירא'ה, יעקב בחי' תפארת משלב שניהם יחד, כי משמחה לבד יכולים ח"ו להגיע להוללות רח"ל, ומירא'ה לבד עלולים ח"ו להגיע לעצבות, וכשמשלב שניהם יחד בחדא מחתא היא העבודה הרצויה השלימה המקובלת לפניו ית"ש.

כן יעזרנו השי"ת למען כבוד שמו ית' למחיית עמלק בכח התורה באהבה וירא'ה, ועי"ז נזכה ואמלא אתו רוח אלקים, הר"ת ו'אמלא א'תו ר'וח אתוון או"ר, אף אלקי"ם הרומז למדת הדין תסכים שלכל בני ישראל יהיה אור במושבתם, ב'חכמה ו'בתבונה ו'בדעת ו'בכל מ'לאכה ר"ת עה"כ גימ' אנ"י הרומז לשכינה הקדושה כנ"ל, שתצא ותקום מגלותא ואספה, הר"ת ל'חשב מ'חשבת ל'עשות ב'זהב ו'בכסף ו'בנחשת עה"כ גימ' הר"ת י'ענו ב'יום ק'ראנו עה"א, השי"ת ישמע שועתנו ויענה לעמו ישראל בעת שועם אליו לחלצם מצרה לרוחה, רפואות וישועות לכלל ולפרט, ולבנין בית המקוה במהרה בימינו אמן.

שיחת קודש בקידושא רבא

שב"ק כי תשא תשל"ח

מובא מ**אאמו"ר הק'** זי"ע (בספה"ק אמ"ח) עה"כ 'מחצית השקל', אשר שק"ל נוט' ש'בת ק'ודש ל'ה', כי כשם שהשקל אינו משתלם רק על ידי שני יהודים שכל אחד נותן מחצית השקל, כן השבת קודש לה' אינו שלם ביחידות, רק עם חברים חרדים מרגישים חיות קדושת שב"ק, ע"כ. האיש אשר ספון בביתו יחידי בשב"ק מן הנמנע ממנו להרגיש עריבות ידידות נעימות קדושת השבת, שלימות השבת הוא כאשר מתאספים יהודים יראים ושלמים בצוותא חדא להתחמם באור השבת, מ'דארף זיך צוזאם זעצען אינאיינעם אָפּ פירען א ווארעמע שבת. חסידי קמאי שבדור הקודם לא נתנו תנומה לעפעפיהם בליל שב"ק, עד מאורח בנשף הסבו בצוותא חדא בדיבוק חברים ושרו זמירות שירות ותשבחות לקל חי לכבוד השבת, שוחחו מגדלות הבעשטה"ק ותלמידיו זי"ע, עוררו איש את רעהו להתחזק בעבודת ה' תמה ושלימה, בתיקון המידות, ולא עלתה על דעתם כלל לסור לישון.

חסידים ואנשי מעשה התרוממו אל השי"ת ע"י השירות ותשבחות, נפשם איוותה ונכספה להידבק באהבת הבורא ב"ה, יען בכח שירות ותשבחות מתעוררים הלבבות ברשפי אהבת ודביקות השי"ת, כדאי' בספה"ק **'ראשית חכמה'** (שער האהבה פ"י) אשר שירות ותשבחות מביאים לדביקות הבורא ב"ה, ע"י שירות ותשבחות יגיע האדם לאהבת השי"ת, לקיים מצות עשה של 'ואהבת את ה' אלקיך', ומובא מ**אאמו"ר הק'** זי"ע (ליקוטים) עה"פ (ל, כא) 'ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימותו', י"ד ורג"ל גימ' זמ"ר, נוט' ז'והר מ'קוה ר'בי, על ידי ג' דברים אלו אפשר לתקן את הידים והרגלים, 'ולא ימותו', שלא יהיו בבחינת מיתה, ע"כ, שירות ותשבחות מעוררים את האדם לשוב אל השי"ת, לתקן את כל מה שעיוה ופגם.

אסיפתן זו היא טהרתן, מעלת התאספות יהודים בצוותא נשגבה מאד, כמובא ב**'לקוטי אמרים - תניא'** שאם יהודים יושבים בצוותא חדא ואין מדברים דברים בטלים, אזי שכינתא שריא שם, עד שאפי' מלאך ושרף אינו יכול לגשת ולהתקרב אליהם מרוב השפעת הקדושה אשר שורה שם. ומאסיפות אלו תוצאות חיים נצחיים, יען וביען בכחם מתעורר האדם לעשות חשבון הנפש, להתבונן על מצבו היכן הוא אוחז בעבודת ה' תמה ושלימה, עד כמה הוא עדיין רחוק משלימות העבודה, וע"י זה נעשה מבקש ודורש את ה', לדבקה בו, ללכת בדרכיו, ליראה ולאהבה אותו בכל לבבו ונפשו, כמובא במאמרינו לפרש הפ' (בראשית לז, טז) 'את אחי אנכי מבקש', אשר בשבת אחים גם יחד מתעוררים לבקש ולדרוש את ה'אנכי ה' אלקיך'. וי"ל עוד, אשר מרומז כאן שע"י התחברות והתאספות בצוותא חדא עם יראי ה' וחושבי שמו יתעורר האדם להיות 'מבקש', לחפוץ ולבקש להתדבק בעבודת ה', לשאוף לשלימות בעבודת השי"ת, כי בשבת האדם לבדו בביתו אינו רואה חסרון בעצמו, שהרי אינו רואה מי שהוא מתנהג בטוב יותר ממנו, ונדמה לו שאין ישר וכשר כמוהו, ווען מ'זיצט אין דערהיים מיינט מען אז מ'איז א שיינער יוד, כפי שהוא עורך את השבת כך נאה ויאה, ברם כשיתאסף עם עוד יהודים יווכח לראות שישנם אנשים העולים עליו בחשיבות עשרת מונים, ויבא להוסיף חיל ואומץ בעבודת הבורא, לעשות מעשים רבים להתעלות במסילה העולה בית קל, וזה שאמה"כ 'את אחי', עם אחים יחד, בשבתי עם יהודים יראים ושלימים, 'אנכי מבקש', הנני מתחיל להיות מבקש ודורש את ה', איה הוא הדרך הנכון להתעלות ולהתרומם אליו ית"ש.

ומובא ב**'כל בו'** (סו"ס ט) בטעם העלייה לרגל, שכשהאדם נמצא בביתו נדמה לו שהליכות חייו הם משופרא דשופרא, אינם טעונים שום תיקון ושיפור, עבודה שבלב זו תפילה ולימוד התורה הוא כדבעי למהוי לדעתו, ברם כאשר יעלה לירושלים לבית המקדש ויראה שם כהנים בעבודתם יוודע לו שטעה עד כה וישנה עבודת השי"ת ברום המעלה, הרבה יותר מאשר דימה בנפשו, ע"כ. עד עתה חשב לו האיש הלזה בלבו שהוא מתפלל כראוי, אולם

בהתאסף יחד במקהלות עמך בית ישראל יבין שהכל היא כאפס וכאין לעומת תפלתם של חסידים ואנשי מעשה המתפללים בכלות הנפש אל האלקים, כמובא בשו"ע (סי' צח) היאך חסידים הראשונים היו מתפללים, ובאם חשב בלבו שתלמיד חכם יִקָרֵא, הרי בהיפגשו עם ארזי הלבנון אדירי התורה המלאים מזן אל זן בש"ס ופוסקים, בספרי הראשונים והאחרונים, תכסה בושה את פניו על מיעוט ידיעותיו, ויתעורר להיות שלם במעשיו על דרך האמת, מאווייו וכסיפתו יהיו שלימות בדברים רוחניים, בעבודת הבורא ב"ה, וזולת זה לא יתאווה כלל, כמסופר על חסידי הרה"ק מסטרעליסק זי"ע שהיו עניים מרודים מאד ואין הפרוטה מצויה בכיסם, ופעם שאל אחד (שאינו מחסידיו) להרה"ק מדוע אינו משפיע השפעות גשמיות, הון ועושר לחסידיו, ענהו הרה"ק הבה וראכם אל מה יתאוו החסידים המקושרים אלי, ותראו על נכון שאינם חפצים בכך, זיי דארפען נישט דאס, קרא לחסידיו ואמר להם שכעת שערי שמים פתוחים והוא עת רצון, וביכולתם לבקש כל מה שהינם חפצים, נענה אחד מן החסידים: ברצוני להתפלל פעם אחת בחיי כמו שהרבי מתפלל, וזולתו ביקש שהוא חפץ להרגיש טעם במצוה כפי שהרבי מרגיש. הפטיר הרה"ק מסטרעליסק זי"ע לעומת השואל: הלא הנכם רואים את חפצם ובקשתם.

דא עקא, שאסיפות הללו הם כקוץ מכאיב בעיני היצר הרע, ולכן הוא מטיל את כל כחו להפריע ולמנוע מהאדם בכל תוקף מלהשתתף באסיפות אלו, בידעו שעל ידי התאספות יחד יהודים בצוותא חדא אבד סברו ותקוותו, כל הרשעה כולה כעשן תכלה, כמובא בספה"ק עה"פ (ה, ז) 'לא תאספון לתת תבן לעם', אשר פרעה, היצר הרע, רצה למנוע אסיפה והתכללות בני ישראל יחד, ביודעו את גודל התועלת מאסיפות הללו, ולכן ציוה ואמר 'לא תאספון', אל תתאספו יחד בצוותא, 'לתת תבן לעם', 'תבן' מלשון תבונה, כיון שמאסיפה קדושה זו יושפע לעם דעת ותבונה, ובזה הוא אינו חפץ. בליל שב"ק הוא מפיל עייפות וכבידות על האדם, מנסה לשדלו שינוח קמעא מעמל ששת ימי המעשה, וילך לישון שינה עריבה, ברם האיש המשכיל אינו שת לבו אליו, קווי ה' יחליפו כח,

מתאמץ לבא לאסיפות מרעים בצוותא עם יהודים יראים ושלמים, חסידים ואנשי מעשה, ומקדושת השבת ישאב כח ותעצומות, חיות ושמחה.

ומחד בשבא לשבתא, בכל ששת ימי המעשה יכין עצמו אל השב"ק בסור מרע ועשה טוב, ואזי יזכה להרגיש נועם עריבות קדושת שב"ק, כמו שמפרש **אאמו"ר הק'** זי"ע הפ' בפרשתנו (לא, טו) 'ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת' וגו', אשר בכל הששה ימים צריכים לעבוד ולהכין ליום השביעי, דהיינו לכבוד שבת קודש, ע"כ. הדרך המובחרת הוא אשר בכל שיתא יומין יעשה האדם חשבון הנפש לבקר את מעשיו, הליכותיו והתנהגותו האם הם כפי רצון הבורא ב"ה, לשוב בתשובה שלימה לפני הבורא ב"ה על כל מה שעיוה ופגם, ולהיות מוסיף והולך בתורה ותפלה וקיום המצוות, ואז יוכל להיות כלי מוכן לקבל קדושת יום השבת, קדושת נשמה יתירה, כמובא מאא"ז הק' ה**'צמח צדיק'** זי"ע לפרש הפ' (טז, ה) 'והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו' וגו', שישנם ד' זמנים שבהם מוטל על האדם להתעורר בתשובה אל ה', בכל לילה, ערב שבת, ערב ר"ח ועיוכ"פ, וזשאה"כ 'והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו', שצריך לתקן מעשיו לפשפש ולמשמש בהמעשים אשר עשה בכל ימי השבוע, להביא עובדין טבין, 'והיה משנ"ה', אותיות נשמ"ה, ע"י זה יזכה לנשמה יתירה בשב"ק, ע"ל הוא מלשון מעלה, כלומר מעלה יתירה היא 'אשר ילקטו יום יום', ללקוט כל יום המעשים אשר עשה, לחשב כל יום חשבון נפשו ולא להמתין עד ערב שב"ק, ע"כ. האיש המשכיל אינו ממתין עד בוא ערב שבת לשוב אל השי"ת, אלא כל ששת ימי המעשה הם חטיבה אחת של הכנה אל יום השבת בהוספה מחול אל הקודש, ואזי ביומא דנשמתא, יומא דשבתא, הוא זוכה להתאחד בקדושת השבת, להרגיש קרבת אלקים לי טוב.

משולחן גבוה

פנינים יקרים ואמרות טהורות במעלת גודל קדושת יומא דהילולא קדישא של הצדיק מחובת המקושרים אליו לאחר הסתלקותו, ודברי מליצה ובקשה מבעל ההילולא*

הבט נא והושיעא נא צאן מרעיתך

בשבוע הבעל"ט חל יום ההילולא של אאמו"ר הק' זי"ע, הוא זצ"ל פירש הכתוב (שמות יד, טו) 'מה תצעק אלי', ע"פ הידוע שכל עבודת בני ישראל צריך להיות לשם יחוד קובה"ו, וביחוד בליל שמורים הבא לקראתינו לשלום צריכים להיות כל מעשינו ותפילותינו בכוונה זו כי אז הזמן עת רצון לגאולת השכינה וישראל...

והנה לעת כזאת שכלל ישראל זקוקים לישועה ורחמים, נאנחים ונאנקים מצרות ויסורים כלליים ופרטיים, מבקשים אנו מאאמו"ר הק' נבג"מ **הנמצא יחד בהאי חבורתא קדישא צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה**, אעפ"כ אנא עוררה אהבתך הישנה לעמך צאן מרעיתך, עורר והמלץ לפני כסא הכבוד להשפיעם חסדים ורחמים, הרחבת הדעת דקדושה **שיוכלו להתחזק בעבודת הבורא ית"ש בכל לב ונפש**, שנים רבות ישבנו בצלך צלא דמהימנותא שהינו במחיצתך בעת עריכת הסדר הק', אכילת כזית מצה בדביקות האחד יחיד ומיוחד, ואע"פ שנתעלית לדרגא עילאה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, מ"מ **צא נא מחוץ לאהליך והיכלך וראה והביטה באהלנו השבור והרצוץ** שיושפע עלינו חסדים ורחמים, רפואות וישועות, בני חיי ומזוני רויחא. **העל לעילא אותן חסדים וצדקות שנעשו פה בשיכון לקראת היו"ט הקדוש, מוסרים גופם ממונם ונפשם להרחיב למי שאין נכון לו**, א"כ מדה כנגד מדה נזכה שבימי פסח אלו יושפעו רחמי הוי"ה להוציאנו מכל מיצר וליום שכולו שבת לגאלנו גאולת עולם, בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל, וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות במהרה בימינו אמן.

(ס"ג מצורע תשמ"א)

* המשך מגליון תלד - פרשת כי תשא תשע"ה

מה כאן עומד ומשמש

היום הוא יומא דהילולא של אבי הק' זי"ע, ומובא בספה"ק לפרש מאחז"ל (ברכות ג:) 'אין אומרים בפני המת אלא דבריו של מת', שר"ל של אותו מת דייקא, **דבריו ומאמריו שהיה דרכו לומר בחיים חיותו,** והנה אבי הק' זי"ע בהילו נרו עלי ראשינו היתה כל מגמתו ועבודתו **לעורר רחמים על בני ישראל,** להמליץ עליהם לפני השי"ת שיזכו להשפעות טובות, **ולהדריכם לתורה וחסידות,** אשר על כן בודאי גם לאחר הסתלקותו לגנזי מרומים יזכרנו לטובה להמתיק הדינים בחסדים ורחמים, וכמו שבחיים חיותו היה מדריכנו ומנהלנו לדרך התורה והיראה, לאהבת הבורא ואהבת התורה **כן בודאי גם עתה יראה לעזור לנו מלעילא.**

(ט' ניסן תשל"ד)

כחד משרפי מעלה

עומדים אנו לפני ההילולא של כ"ק אאמו"ר הק' זי"ע, זכרנו ימים מקדם עת הלו נרו עלי ראשנו כאשר זכינו לחזות בעבודתו הק' באנפין נהירין, **עבודת כהן גדול משרת בבית ה' כחד משרפי מעלה** באש להבה ולב בוער באהבה ושמחה עילאה לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, וצדיקים ישמחו ויעלצו לפני ה' וישישו **בשמחה ואהבה ברתת ובזיע בכל דבר שבקדושה.**

(ליש"ק ויקרא תשמ"ג)

בעל השמועה עומד כנגדו

וע"י שנרבה להתבונן, להגות ולעיין על הדברים העולים בזכרונינו ועוברים לנגד עינינו **כאילו חיים וקיימים כיום** תתעורר בנו כסיפה ותשוקה לדבק ולו באפס-מה **בדרכו הק' שהנחיל לנו מורשה**, כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם - **חיים שיש בהם** אהבת תורה ואהבת השי"ת, אהבת הטוב ושנאת הרע.

(שם)

זכרו תורת משה

זכרו תורת אבי הק' שעלה לשמי רום, אל תשכחו עבודתו בשעת התפילה, תפילות שבת ויו"ט וימי החול, דביקותו שמחתו והתלהבותו באמירת שבח הבורא ית"ש, **כלות נפשו בעת אשר לבו ובשרו ירננו**

לקל חי...

אל תשכחו איך הורה לנהוג בשב"ק, **לנצל הזמן היקר שיכולים להתקרב ולהתרומם להשי"ת**, להרגיש באפס מה עריבות נעימות השב"ק וחיות הבורא ית"ש, האיך הורה לקדש מדת היסוד **שתהיו בלתי לה' לבדו...**

אל תשכחו איך הורה להתפלל, לקבל על עצמו עול מלכות שמים.

(שם)

ויושר יליצו בעדנו חיות אש

מבקשים ומתחננים אנו לאבינו הק' שיעורר עלינו רחמים, **העלה ועורר בשמים זכות אותם אנשים שעלו על שריפת המוקד בימי השואה הנוראה רח"ל**, שהיו קרבנות על המזבח.

תעורר רחמים על השכינה הקדושה שבצרתנו לה צר ובסיבתנו מושלכת בעפר לאין מנוח, וכמאחז"ל (חגיגה טו:) 'בזמן שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי', שהשי"ת יפדנו ויגאלנו יחד עמה שנצא מצרה לרווחה ומאפילה לאור גדול, **אל תנוח ואל תשקוט כל זמן ששורר עלינו בחי' לילה עול החשכות והגלות,** עד שנזכה שלכל בני ישראל יהיה אור במושבותם ויומתקו הדינים, שחיש מהר יגאלנו, כשל כח הסבל וזקוקים אנו למהר ישועתנו, אנא עוררה אהבתך הישנה לעדתך עדת ישראל **ויחד עם זקינינו הק' המלץ עלינו שניוושע ברפואות וישועות, פקודות טובות ושאר ישועות רוחניות וגשמיות**, אך ששון ושמחה ישמע במעונינו תמיד.

(שם)

משולחן גבוה

שיחת קודש להבורת "דורשי ה'"*

שיחה י'

ערש"ק נצבים-וילך כ"ד אלול תש"ל לפ"ק:

היתקע שופר בעיר

עומדים אנו בחודש אלול, אשר לעת כזאת כל בר ישראל מתעורר לתשובה ולפשפוש המעשים. יש כבר להרגיש באפס-מה את ה-'אלול' ולהוסיף תקנה לקראת חודש אלול [מלבד אמירת תהלים בכל יום]. סיפר לי ר' משולם המשמש בקודש של זקני הק' ה'**אהבת ישראל**' זי"ע, כי זקיני הק' היה מקבל על עצמו לקראת כל שנה חדשה לתקן מידה אחת, ובמשך השנה עמל להשלים עצמו במידה זו בכל פרטיה ודקדוקיה. שנה אחת קיבל על עצמו שלא לבקש להגיש לו את ארוחותיו ומאכליו, ופעם בערב שב"ק אירע שהגבאי המשמש בקודש היה טרוד מאד בהכנת צרכי הבית לשב"ק ומרוב טירדתו שכח להביא לו מטעמת אוכל כל היום, וזקיני הק' הגם שלא טעם מאומה כל אותו יום, לא רצה לבקש דבר מאכל מהגבאי כי באותה שנה קיבל ע"ע שלא לבקש מאומה ממאכליו ומזונותיו מכל אדם, והיה שרוי בצום כל אותו ערב שבת, רק לעת ערב קרוב לפניא דמעלי שבתא נזכר הגבאי שהרבי לא טעם עדיין מאומה, וחיש מהר הביא לו מאכל ומשקה להחיות את נפשו. הגם שאנשים כערכנו אינם עדיין במדריגה נעלה כזו, ורחוקים אנו עדיין מרחק רב מכגון דא, עכ"ז אין הדבר פוטר אותנו מלקבל על עצמנו תקנה והנהגה טובה בכדי להתעלות במעלות העבודה בחודש אלול. הנני מציע שכל אחד מכם ילמוד לכה"פ רבע שעה בחודשים אלול ותשרי בספה"ק '**בני יששכר**' את מאמרי חודש אלול ותשרי, כי לבחור נצרך שיהא לו ידיעה בחסידות, הגם שישנם עוד חסידי'שע ספרים, מ"מ הבני"ש מרחיב ומפרט במאמריו שם הכל באריכות. הזמנים הנעלים הללו של חודשי אלול ותשרי, וכן של חודש ניסן הם ימי בין הזמנים,

* חבורה של מספר בחורים מתלמידי ישיבתנו הק', שכ"ק רבינו זי"ע מסר להם שיחות הדרכה בעבודת ה' כפעם בפעם. מרשימותיו של הרה"ח ר' **אשר אנטשיל באב"ד** הי"ו - תשוח"ח לו.

ומטבע הדברים הוא שבזמן שאין סדרים רגילים לומדים פחות מעט, ברם בחור צריך לידע, כי אף שבימי בין הזמנים יש לנוח קימעא, אבל חלילה לבטל את הזמן בשיחה בטילה ובאפס מעש, אלא את כל עת הפנאי צריכים להקדיש ללימוד התורה הק'.

כל ימיו בעמוד והחזר קאי

ברצוני לשוב ולחזור על מה שדיברנו כבר בחשיבות ענין החזרה, ואל יהא דבר זה קל בעיניכם, יען היצר הרע מתאמץ מאד למנוע את האדם מלחזור על לימודו, ביודעו שאם יחזור וישנה הדק היטב את תלמודו עד שיהא בידו כמונח בקופסא, יהא לו מזה תענוג ושמחה שאין לשער, ויחפוץ ללמוד עוד ועוד, וזה סילון וקוץ מכאיב עבור היצר, ועל כן הוא מתאמץ בכל כחו למנוע את ענין החזרה, כדי שברבות הימים ישכח את מה שלמד וממילא יאבד חשקו וסברו להוסיף עוד בקניני התורה, לרכוש לעצמו קניני נצח בעיון ובבקיאות. לדעתי, לחזור כל יום על דף גמרא עם פירש"י הוא דבר בר-השגה, יען בשלשת רבעי שעה ניתן לעשותו, אלא שצריך להחליט בעצמו החלטה גמורה שהוא גוזל מזמנו כל יום שלשת רבעי שעה בכדי לחזור על דף גמרא עם פירש"י, שימו נגד עיניכם את אלו המבטלים מזמנם עבור קריאה בעיתון לידע את החדשות, הנעשה והנשמע בכל קצוי תבל, דברי הבל וריק, ואתם תבטלו, כביכול, מזמנכם שלשת רבעי שעה שבהם תחזרו על דף גמרא, שיהא לכם קנין נצחי, ובאם ישנו רש"י ארוך ומוקשה, ניתן לשיירו לעת הפנאי כשיהא לכם יותר זמן, והעיקר לידע את מהלך דברי הגמרא, השקלא וטריא, עד שבמשך הזמן קובץ על יד ירבה ויהא בידכם רכוש רב של דפי גמרא שיהיו מחודדים בפיכם ותזכרום היטב.

הוי רץ למשנה

כעת ברצוני להציע בפניכם תקנה חדשה, שתלמדו כל יום משנה אחת, ותשננו את המשנה הזאת היטב עד שתהא שגורה בפיכם כלשון המשנה. את כל הש"ס א"א לחזור עם הלשון, אבל משניות יכולים לשנן עם הלשון, כל יום משנה אחת ולא יותר, ובאם תהא משנה ארוכה תחלקוה לחצאין [את התקנה יתחילו אי"ה בר"ה הבעל"ט שנת תשל"א החל מסדר מועד - מסכת שבת]. לאחר שתדעו כמה פרקים עם הלשון תתחילו לשנן

כל יום גם ג' פרקים לפי הסדר ממה שהנכם יודעים בע"פ, שהרי הזמן הנצרך לשנן כל פרק בע"פ אינו יותר מחמש דקות, כך שברבע שעה ניתן לסיים את שלשת הפרקים כולם, וכשהינכם חוזרים תחזרו רק על לשון המשנה בלי הברטנורא שלמדתם כבר [בפעם הראשונה]. [כאן פנה כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע אל אחד מבני החבורה]: וכי מה עשה זקינך שידע את המשניות בע"פ, כל יום חזר על ח"י פרקים משניות. תחשבו ותמצאו אשר לחזור על ח"י פרקים עולה לשעה ומחצה, ובאם בקיאים בהם הדק היטב ע"י שחוזרים עליהם תמיד יכולים לסיימם אפילו בפחות מזמן הלזה. בזמן מועט יכולים לחזור על הרבה פרקים, ואזי יתקיימו בידכם ולא תשכחום, ככה תלמדו עד שבמשך כמה שנים תוכלו לגמור את כל הששה סדרי משנה ולידע אותם על בוריים עם הלשון. גם אחרי שתבואו בברית הנישואין בהיותכם אברכים תמשיכו ללמוד ולשנן משנה אחת בכל יום, עד שתסיימו את כל הששה סדרי משנה.

אל יתבייש מפני המלעיגים עליו

בכל עת הפנאי כגון לפני עריכת השולחן כשממתינים שהרבי יכנס לערוך את השולחן הטהור, תראו לנצל את הזמן ולחזור ולשנן משניות בעל פה, גם במשך היום כשישנם אפילו כמה רגעים של עת הפנאי תגרסו ותשננו פרקי משניות בע"פ, פיכם ימלל דברי תורה, ואפילו אם יהיו בחורים שיתלוצצו מכם באומרם אליכם מה הנכם ממלמלים בפיכם, אל תענו להם כלום, המשיכו בשלכם, וכשלא תענום מאומה ממילא יפסיקו להציק לכם ולשחוק מכם, בראותם שאינכם שמים לב אליהם, כי כשלא יהא איכפת לכם כלל מהקנטותיהם זה יגרום להם לחדול מכך יותר מאשר אם תענו כסיל כאיוולתו, אשר על כן המשכיל בעת ההיא ידום, ויתנהג הלאה עם ההנהגה הטובה הלזו של לימוד ושינון משניות, ולא ישים לבו כלל לכל המלעיגים עליו.

עיינו נא בדבריו המבהילים של זקיני הק' ה'**תורת חיים**' זי"ע (פר' קרח עה"פ 'האיש אחד יחטא') על המתלוצצים שאינם בכלל 'כל ישראל ערבים זה לזה', שהסיבה לכך היא, שפושעי ישראל מלאים חרטות, ותיכף אחר החטא מהרהרים בתשובה, ובשעת התשובה הוא נכלל בכלל ישראל, ואז חל הערבות, משא"כ החוטא בליצנות

אין לו על זה הרהור תשובה, כי לדעתו הנכזבת לא חטא כלום. וזה כוונת הכ' (משלי ט, יב) 'ולצת לבדך תשא', היינו שע"י הליצנות יוצא מכלל הערבות, וזה היה אצל קרח ועדתו שחטאו בליצנות, ולכן לא נכללו בכלל 'כל ישראל ערבים זה לזה' ולכן עלתה התמיהה 'האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף', עיי"ש.

איזהו חסיד

לפעמים הנני נוכח לפני ה'טיש' ורואה שעומדים באפס מעש, מסתובבים אנה ואנה, או שנדחפים ומתקוטטים על המקומות, והנני תוהה, האם לא יצא שכרו בהפסדו, ההמתנה לרבי אינה מצדיקה ביטול הזמן שניתן לחוסכו, שהלא בזמן זה יכולים ללמוד ולגרוס משניות בע"פ וכדו'. ובכלל יש לדעת, שלפעמים היצר מתחכם על האדם באיצטלא של חסידות ומסיתו מהדרך הטובה, כגון בעת התפילה כשצריכים לשפוך את שיחו לפני השי"ת ולהתפלל בחיות והתלהבות, ישנם כאלו שיודעים לומר בשם החסיד המפורסם ר' יצחק דוד ע"ה שדי בזה שמסתכלים על הרבי בעת התפילה להיותה כדבעי אף ללא כוונה, ברם האם הללו שאומרים כן בשמו כבר הגיעו למדריגתו של החסיד ר' יצחק דוד ע"ה. אל יתרץ את עצמו בעצלותו בעבודת התפילה ויתלה את מגרעותיו וחסרונותיו באמתלא שזה בגין הרבי.

והיה עקב תשמעון

ישנם דברים שבני אדם מזלזלים בהם, ברם לדעתי, אף שאצל בני אדם הם נחשבים כטפל, בעיני הם עיקר ויסוד, כגון 'צער הזולת', כל אחד צריך לעשות חשבון הנפש בכל לילה טרם עלותו על יצועו לישון, להתבונן האם לא פגע בחבירו, האם לא הקניט וציער את חבירו בדיבור או במעשה, ואם יודע בעצמו שפגע במאן-דהו ילך לפייסו ואל ישים לב לכך שישנם כאלו שיצחקו ממנו. ישנם כאלו המדמים בנפשם שאין זה דבר חמור, אך אינם מעלים על דעתם עד היכן הדברים מגיעים, הלא כבר אמרו חז"ל (ברכות מג:) 'נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים', והיאך לא ירתת ולא יפחד להכלים ולבייש את חבירו ברבים. אף בינו לבין חבירו נדרשת זהירות שלא לצערו, לא לדבר עמו מלים כמדקרות חרב אשר יחלחלו בקרבו ויכאיבוהו, אלא בשפה רכה, כדבר איש אל רעהו

ואוהבו. גם במצות כיבוד אב ואם נדרש חיזוק ותיקון. ההורים שולחים את צאצאיהם למרחקים ללמוד בישיבה כדי שיתעלו שם בתורה ובעבודה, ביראת שמים וחסידות, אף שהדבר אינו בא להם בנקל, וממרחקים הם מצפים לשמוע אם הכל כשורה אצל צאצאיהם. דא עקא שישנם בחורים שמתעצלים מלכתוב אגרת להורים, וזה גורם להם צער, לכן מוטלת חובה על כל בחור לכתוב מכתב אגרת שלומים להוריו מדי שבוע בשבוע, להודיעם מהנעשה והנשמע אצלו וכדו', ואל המכתב יצרף פלפולי אורייתא להנות ולשמח את לבב הוריו. אף אם האם לא תבין את תוכן דברי התורה והפלפול שבמכתב, עם כל זה ישמח לבה בקרבה ויהא לה נחת רוח מזה, ובזה יקיים בהידור מצות כיבוד אב ואם, שהתורה מבטיחה על כך (שמות כ, יב; דברים ה, טז) 'למען יאריכון ימיך', ובחדא מחתא יקיים גם מצות גמילות חסדים. כשבחור יתבונן עד כמה קשה צער גידול בנים גם כשהכל הולך עצהיו"ט, יעריך את הוריו ויכבדם ביותרת הכבוד הראוי, אכן החסרון הוא אי ההתבוננות, שזהו הגורם לכך שאין מעריכים מצוה זו כראוי וישנו זלזול מסוים בכל זה, ועל כן הנני מעורר ומתריע בפניכם להתחזק בכל הדברים הללו שהם חשובים לאין ערוך.

לפני ולפנים

עבודת ה' תמה ושלימה היא העבודה הפנימית, באמת ובתמים בלי חיצוניות ופניות, אלא רק לעשות נחת רוח ליוצרו, ומכל אחד ואחד נדרש לעבוד את הבורא ב"ה, ליראה ולאהבה אותו, ללכת בדרכיו ולשמור את תורתו ומצוותיו כראוי, מתוך פנימיות הלב, ולא חיצוניות גרידא. הבחורים אשר מאוגדים בחבורות מעלה ושלימות יתירה אית בהו, באשר יש בהם תוכן ופנימיות, יום יום ידרשון איה הוא הדרך העולה בית קל, להתעלות ברום המעלה והשלימות בעבודת הבורא ב"ה, ברם אל ירום לבבכם, ליפול ח"ו ברשת הגאוה ע"י כך, יען עוד רבה הדרך עד אשר תגיעו לשלימות, כי עדיין לא הגעתם למדריגת הרבי ר' אלימלך זי"ע ושאר שרפי מעלה... התחזקו במה שקבלתם על עצמכם, וה' הטוב יהא בעזרכם.

מגנזי המלך

אמרות טהורות, דרשות ודברי מוסר מעצם כתב יד קודש

◈ ראשי פרקים בכתי"ק כ"ק מרן רבינו זי"ע ◈

לפנינו העתק מכתי"ק של רבינו הק' זי"ע, המכיל ראשי פרקים ומראי מקומות בקיצור, אותן ציין לעצמו לקראת אחת ממסעותיו על פני תבל, לעורר נדיבי עם למען המוסדות הקדושים.

רשימה זו נמצאה באוצר גנזיו, בין תכריך כתבי קודש בגלילי ידיו הטהורות, וכפי הנראה נכתבה בשנים הראשונות של התייסדות המוסדות בשיכון.

לעת עתה, לא מצאנו שיחת קודש זו בארוכה בכתבי התלמידים. הרחבת הדברים ופענוחם בהערות השוליים, נעשו איפוא רק לפי ההשערה, ובהשוואה להזדמנויות אחרות בהם הרחיב רבינו באמרים הללו.

ומכאן תצא הקריאה, להיודע פרטים נוספים אודות שיחותיו של רבינו במסעות אלו, שיאיר עינינו בחלקי השיחה שטרם פוענחו.

- אין פודין את השבויים יותר מכדי דמיהן[א].

- קין והבל, אל הבל ואל מנחתו, כפל לשון[ב].

- נוטל אדם את בנו והאבן בידו, אבל דינר לא[ג].

א. משנה במסכת גיטין (מה.). **נראה כוונתו בזה לציין לדברי התוס'** (שם נח. ד"ה כל), **שהקשו במעשה דרבי יהושע בן חנניה שהלך לכרך גדול שברומי ואמרו לו שיש תינוק אחד בבית האסורים, ואמר, העבודה שאיני זז מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו. והקשו, שהרי אין פודין שבויין יותר מכדי דמיהן. ותירצו, שכשיש סכנת נפשות פודין אף ביותר מכדי דמיהן, ע"כ. פעמים מספר ציטט רבינו דברי התוס' האלו במשאות קדשו למען החזקת מוסדות התורה, בהדגישו שאין ממון נחשב לעומת העמדת נפשות ישראל בקרן אורה.**

ב. בפרשת בראשית (ד, ג-ה) **'ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה', והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן, וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, ואל קין ואל מנחתו לא שעה'.**

וכוונתו נראה לפירושו של הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, לבאר כפל הלשון 'אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו', ולא נכתב בקצרה 'אל הבל ומנחתו ואל קין ומנחתו'. כי הנה הבל כשמו כן הוא שהיה מהבל את ענייני העולם הזה ולא היו הם חשובים בעיניו מאומה לעומת חיי עולם, ולפיכך לקרבן לה' הביא את מיטב צאנו. לעומתו קין מלשון קנין, על שם שהיה מחשיב את קנייני העולם הזה, ואילו להשי"ת לא הקריב כי אם מן הפחות והגרוע שבאדמה, כדאיתא ברש"י שם (ג, ד"ה מפרי). **וזהו שאמר הכתוב 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו', שהביט הן 'אל הבל' - היינו אל ארחות חייו בצרכי עצמו, והן 'אל מנחתו' שבאה מן המיטב, וראה התייחסותו לחיי עולם למול יחסו לחיי שעה, ומאידך 'אל קין' בפזרנותו לצרכיו נוכח 'ואל מנחתו' הקמוצה.**

ג. משנה במסכת שבת (קמא:) **נוטל אדם את בנו והאבן בידו. ובגמרא** (קמב.) **אמר רבא לא שנו אלא אבן, אבל דינר לא. לע"ע לא עמדנו בבירור**

- חיוב עלי לנסוע ולעורר, ואתם תגמרו הדבר[ד].

- הצלת ילדים ממש, כמה אמהות בכו בדמעות שליש[ה].

- רך הלבב אנכי, וכמה אנשים כשענו להם כן, אמרו ב"ה על זה שקבלו את ילדיהם[ו].

- יוהכ"פ כו"ע מודו שאינו חייב, שאינם יכולים לחייב על הנאת גרונו, אם אינו בסדר בלימוד התורה בגרון, כ"א על הנאת מעין אם נותנים להם ג"כ לאכול וזה הוא הנאת מעין[ז].

- הרבה סבלתי בבין הזמנים הזה. ואני עשיתי את שלי, ולפתוח את הלב של כאו"א זה

על כוונת קדשו של רבינו ז"ע בזה.

ד. רבינו מציין לעצמו לומר, שעליו מוטלת רק החובה לנסוע ולעורר את בעלי היכולת, ועל ציבור השומעים מוטלת החובה לגמור את המצוה ולהטות שכם בסיוע ממון.

ה. כידוע, היתה ישיבתנו הקדושה מנחשוני הישיבות בארה"ק שהתנהלו בדרך החסידות הצרופה לאור משנתם הטהורה של הבעש"ט הקדוש ותלמידיו. רבות בשנים, היו רבים וטובים מתושבי הסביבה ומכלל ריכוזי היהדות התורתית בארה"ק שהתדפקו על שערי מוסדותינו הקדושים, וחפצו שבניהם יתחנכו בין כתלי הישיבה ששמה הטוב הלך לפניה. אך לא אחת היה מן ההכרח להשיב פניהם ריקם, בגין הקופה המדולדלת שלא היה בה אף כדי מחייתם של תלמידי הישיבה הותיקים. מצב זה נגע עד מאד לליבו הטהור של רבינו ז"ע, אשר החינוך היה בנפשו ודאגתו היתה נתונה לכלל ישראל, והוא פעל רבות להרחיב גדולות הקדושה. לימים נודע על מקרים שונים של בחורים שהתקבלו לישיבה לאחר שרבינו ניכה שכר לימודם ממשכורתו החודשית או ששילם עבורם מכיסו בצנעא.

כאן מציין רבינו להדגיש כי אמהות מתחננות בדמעות שליש שאם לא יקבלו את בניהם לישיבה או לת"ת נשקף חשש לעתידם הרוחני.

ו. הורים שבקשתם נענתה בחיוב, וילדיהם התקבלו למוסדותינו, נתנו הודיה רבה להשי"ת על כך.

ז. בחולין (קג:) נחלקו רבי יוחנן וריש לקיש אם איסורי אכילה שבתורה הם בהנאת גרון או בהנאת מעיים, ונפקא מינה אם מצטרף מאכל שבין החניכיים לשיעור כזית או לא. ופסק הרמב"ם שבהנאת גרון תלוי הדבר. והנה המנחת חינוך (מצוה שיג אות ב) חקר אם אומרים כן אף לענין יום הכיפורים, שלא כתב בו לשון אכילה (יומא פ.) אלא לשון עינוי, ומטעם זה שיעורו בכזיתבת הגסה, שבפחות מכן 'לא מייתבא דעתיה' (שם ע"ב), ויתכן שלענין 'יתובי דעתא' צריך הנאת מעיים דווקא ואין מאכל שבין החניכיים מצטרף. ואחר שדן בזה בארוכה מסיק שנראה ש'ביתובי דעתא תליא מילתא' ולא די בהנאת גרון לבד.

ובכתי"ק במקו"א ביאר רבינו ז"ע המורם מזה במילי דאגדתא, וזל"ק: ביום הכיפורים שהוא רומז לקבלת התורה - לוחות שניות - הכל מודים שצריכים ג"כ להנאת מעיים, דהיינו הנאת גרון הוא הלימוד בגרון והנאת מעיים הוא האכילה, ואינו חייב ביוהכ"פ - אינו יוצא ידי החיוב של יוהכ"פ דהיינו התורה, עד שיתן לאכול ללומדי תורה. לא רק ללימוד אך לאכול ג"כ, אז יהא הקיום של התורה, עכל"ק.

(ויצויין שבכתי"ק בעמודים המצויינים כ"חידושי סוגיות" מוכיח רבינו שהפני יהושע חולק על המנחת חינוך, וסובר שאף ביוהכ"פ חייב בהנאת גרון לבד. יעויין בגליון שסז - פר' ויצא תשע"ד).

אינו בכחי[ח].

- ת"ת ה' כתות, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, כולל אברכים, עזרת נישואין, הלבשה ע"י הישיבה.

- בנתה ביתה זו התורה, חפץ חיים שער החזקת התורה פ' י"ד[ט] דף י"ט[י].

- תציירו לפניכם אילו ראיתם ילדים במים עמוקים וטובעים ח"ו בהם לא הי' נתמלא לבכם רחמנות להצילם ממים עמוקים. גדול המחטיא יותר מההורגו[יא] עאכו"כ[יב].

- אנא חוסו ורחמו על נפשות הטהורים האלו.

- ר' זירא, איקום מקמייה ואקבל אגרא[יג] מפורשים שם.

ח. כעין האמור לעיל בהערה ד.

ט. הוא בספרו "שם עולם", וז"ל: 'ועתה נדבר אודות דירת האדם, דכשם שצריך האדם בעודו בזה העולם דירה לדור בה ומשתדל בכל כחו להשיגה, כן צריך האדם דירה לנפשו כשתעלה למעלה. אלא שהנפקא מינה הוא, דפה שהוא לגופו הגשמי, הדירה נבנה מגשמיים, כמו מעפר וטיט ועץ וכיוצא בזה, וגם שאפילו אם אין לו מעצמו יכול להשיגה אצל אחר בשאלה ובשכירות או במתנה, ושם שהיא לנפשו הרוחני, נבנה היכל של הוד על ידי אור תורתו שהוא גם כן רוחני. וזהו שאמרו חז"ל במדרש משלי 'בנתה ביתה - זו התורה', ללמדך שכל מי שקנה לו דברי תורה קנה לו בית לעולם הבא, וכל מי שלא קנה לו דברי תורה לא קנה לו בית לעולם הבא. וזהו גם כן כוונת חז"ל במה שאמרו (ברכות סד.) 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר (ישעיה נד, יג) 'וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך', אל תקרי בניך אלא בוניך', ורצה לומר, שעל ידי אור תורתם נבנה פלטרין של מעלה עבור נפשם, ונקרא על שמם. ודירה זו אינו יכול להשיגה מאחר בשאלה ובמתנה, אלא על ידי מעשיו, ואפילו אב אינו יכול ליתן לבנו, וכידוע מאמר חז"ל (סנהדרין קד.) ד'ברא מזכה אבא' [מחמת שהוא בא על ידו לתורה ולמצוה], אבא לא מזכה ברא, וכמו שאומר הכתוב (משלי טז, כו) 'נפש עמל עמלה לו', ורצה לומר, לא כמו שמצוי אצל עניני הגוף, שזה יגע על נכסיו ולבסוף נהנה אחר ממנו ברצונו או שלא ברצונו, אבל בעניני הנפש אינו כן. וזהו גם כן כוונת חז"ל במה שדקדקו מי שקנה לו דברי תורה קנה לו בית, היינו דכשם שלימוד התורה היה קנין עצמי לנפשו, כי הוא יגע ועמל עליה ולא שאחר נתנה לו במתנה, כן הבית שיבנה על ידי זה מיוחד רק לו, ואם כן כשם שהאדם משתדל בכל כחו להשיג דירה עבור גופו לימיו הקצובים לו בעולם הזה, על אחת כמה וכמה שצריך להשתדל להכין דירה עבור נפשו הקיימת לו נצח, ובפרט שאינו יכול להשיגה שם מאחר בשום אופן, וכנ"ל. כלל הדבר, כשם שהאדם צריך לגופו בעולם הזה מזון וכסות ודירה, כן צריך ממש לנפשו', עכ"ל.

י. במהדורת תרנ"ג.

יא. ספרי כי תצא (פכ"ג, ה).

יב. היינו שמדה טובה מרובה, וגדול המזכה את רעהו במצוות יותר מן המציל חייו, וכיון שכל אחד היה חש להציל חיי הזולת, על אחת כמה וכמה שיש לחוש להציל נשמתו.

יג. במסכת ברכות (כח.) 'רבי זירא כי הוה חליש מגירסיה הוה אזיל ויתיב אפיתחיא דבי רבי נתן בר טובי, אמר כי חלפי רבנן אז איקום מקמייהו ואקבל אגרא'. (בדברות קדשו במלוה מלכה לטובת המוסדות שנת תשמ"ג פתח רבינו בפלפולא דאורייתא בענין שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ובתו"ד ביאר דברי רבי זירא 'ואקבל אגרא' שבאופן שאינו מחויב מדינא

- עוד יבא זמן שיחפשו אחר עדות שיעידו עליכם שנתת(י)[ם] עבור הצלת ילדים סכום רב, וזה יעמוד לכם להנצל בעצמו[יד].

- מגילה כ"ז[טו] בית שמגדלין בו תורה[טז] ויראה וחסידות, מבצר התורה ויראה.

- ביצה ד', עצים שנשרו מן הדקל לתוך התנור ביו"ט.

- שער החזקת התורה פרק י"ד י"ג י"א י'[יז].

- זמן מוכשר עכשיו, ילדים צועקים, אמהות צועקות[יח].

- מעשה מהצ"צ, מאיר כעסלער ע"ה, לייבאלי ענזלער ע"ה[יט].

במעשה המצוה ועושה פעולות כדי לחייב עצמו, אמרינן דאיכא שכר מצוה בהאי עלמא. ובהמשך הדברים אמר רבינו שמי שחננו ה' בממון וגם בדעה ישרה, משקיע כספו בעסק הנושא רווחים כבר בהאי עלמא, מלבד הקרן הקיימת לעולם הבא, וזאת על ידי השותפות במוסדות תורה המביאה עונג והנאה אמיתית למחזיקים בה).

יד. היינו, לעת דין וחשבון שעתידין ליתן לפני מלך מלכי המלכים, תעלה זכות זו שהעמיד אחרים בקרן אורה וקירבם לתורה, ותעמוד בשבילו לבלתי יניחו אותו לרדת שחת.

טו. עמוד א. 'ואת כל בית גדול' (מלכים-ב כח, ט), 'רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי, חד אמר מקום שמגדלין בו תורה וחד אמר מקום שמגדלין בו תפילה'.

טז. בהזדמנויות אחרות הדגיש, שלא נאמר 'מקום שלומדין בו' או 'מקום שמתפללים בו', אלא 'שמגדלין בו'. והיינו שמחדירים בו יראת שמים טהורה ומחנכין בו בחינוך שורשי שיעמוד לעד, ואזי ראוי להיקרא 'בית גדול'. ולפעמים הוסיף ש'בית' רומז ליראת שמים, כאמרם (שבת לא:) 'חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד'.

יז. הוא בספר 'שם עולם' המובא לעיל, לבעל ה'חפץ חיים', ושם אריכות דברים שיש לכל איש ישראל חלק בתורה, וגודל ענין תמכין דאורייתא אשר חלק כחלק יאכלו - הלומדים והתומכים.

יח. הזמן גרמא להרים עתה את כסף התרומה, כי בימים אלו באים ההורים והילדים ונפשם בשאלתם להתקבל כתלמידים במוסדותינו.

יט. רבינו ה'צמח צדיק' ז"ע שלח פעם בערב יום הכיפורים את החסיד ר' מאיר קעסלער ז"ל אל הגביר ר' לייב, וביקשו לומר לו בשליחותו שהוא זקוק כעת לסך תתק"ס זהובים לצורכי צדקה. היה זה סכום עצום, והגביר ר' לייב ניסה להתווכח על הסכום ואמר שהוא מוכן לתת מאה זהובים - שגם נחשבו כסכום הגון - אבל לא תשע מאות וששים.

ר' מאיר החזיר את תשובת הגביר ל'צמח צדיק', והרבי הורה לו, לשוב שנית ולבקשו לתת את הסך תתק"ס. אולם גם בפעם ההיא עמד הגביר בסירובו, באומרו שהוא מוכן כבר לתת מאתיים, אבל לא תתק"ס.

ציוה ה'צמח' לר' מאיר לחזור בשלישית, ולומר בשליחותו לגביר כדברים האלה: 'היום הוא ערב יום הקדוש. אין יהודי - ולו הפשוט ביותר - שעוסק ביום זה בעניני ממון, ואם אני מבקש תתק"ס זהובים דווקא היום, כנראה זקוק הנני לסכום זה דווקא'.

ר' מאיר מסר את הדברים לגביר, אולם הוא עמד בסירובו גם בפעם ההיא, ור' מאיר שב בידים ריקניות. נענה ה'צמח צדיק' ואמר: 'אם כן, אינני חייב בדבר, אני רציתי, ורק הוא לא רצה!'

באותו מעמד, פנה רבינו אל החסיד ר' משה לייב ז'ערעווער ז"ל - שלא היה אמיד כאותו גביר ר' לייב, וביקש ממנו שיתן לו את הסכום - תתק"ס זהובים. על אתר פתח ר' משה לייב את ארנקו, ומסר ל'צמח צדיק' את כל הסכום.

לר' לייב הגביר היתה משרפה של יי"ש, ומכיון

- אם אחת מטבריא מאבד א"ע לדעת, למים הולכת, נהפך לאיש אחר[כ].
- אהבת חסד[כא] פי"ד[כב].
- אדם לעמל נברא, לעמל פה, לתורה, לדבר עבור התורה[כג].
- ידינו לא שפכו אבל ועינינו לא ראו[כד].
- מצות לוי' ללוות אותו ולילך עמו מעט הדרך, לא להניח אותו לבד[כה].
- אין התורה מתקיימת אלא במי [שממית] עצמו עלי', ח"ח, שער התורה סוף פ"ד[כו].

שרצה להיפטר מתשלום מס, הזרים את היין דרך צינור צדדי, ולא דרך השעון המורה על כמות יין השרף שעבר בו, שלפיו שילמו את המס לשלטונות. כעבור זמן קצר הגיעה בקורת מהשלטונות, הם הבחינו בהעלמת המס המגיע להם, וכתבו כתב-אשמה על גניבתו. עונש חמור מאוד ציפה לו על כך. בצר לו, שלח את החסיד ר' מאיר אל ה'צמח', שיפציר בעדו לישועה, באומרו לר' מאיר: 'מוכן אני לתת כל סכום שיבקש הרבי, ובלבד שאנצל מהעונש הצפוי לי'. אך רבינו דחה את הבקשה, ואמר: 'כשרציתי אני - הוא לא רצה. כעת איני יכול לעשות מאומה'. הגביר נשפט להיכלא במאסר למשך שלש עשרה שנים!

כ. לע"ע לא נתבררה לנו כוונת רבינו בדברים אלו.

כא. חלק ב.

כב. בו מזרז את הבריות לגמול חסד בממונם ולהיות שותפים לדבר מצוה ולהרבצת תורה, ודוחה כל אמתלאות היצר המונע טוב מבעליו.

כג. סנהדרין (צט:): 'אמר רבי אלעזר, כל אדם לעמל נברא, שנאמר (איוב ה, ז) 'אדם לעמל יולד'. איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר (שם) 'כי אכף עליו פיהו' הוי אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר (יהושע א, ח) 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיך' הוי אומר לעמל תורה נברא'. נראה שרבינו בא לחדד בזה שבכלל זה אף הדיבור עבור התורה, כלשון קדשו, והיינו בפעולות בגוף ובממון להרמת קרן התורה ולהיות מתמכין דאורייתא.

כד. ידוע פירושו בזה, על הפסוק בפרשת עגלה ערופה (דברים כא, ז) 'וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו', אשר הן אמנם 'ידינו לא שפכו' ולא הרגנוהו בפועל, אך על כתפינו רובץ החטא מפאת 'ועינינו לא ראו', שלא שמנו עין ולב להתבונן על מצבו, ובזאת תלוי הקולר.

כה. על הפסוק דלעיל 'ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו', הקשו בגמרא (סוטה מו:) 'וכי על לבנו עלתה שבית דין שופכין דמים, אלא לא בא לידינו ופטרנוהו בלא מזונות, ולא ראינוהו והנחנוהו בלא לויה'. והאריכו שם בגמרא להלן בחיוב ועניינו ליווי היוצא לדרך. וברמב"ם (אבל פי"ד ה"ב) שכר הלויה מרובה מן הכל, והוא החק שחקקו אברהם אבינו ודרך החסד שנהג בה'.

ולעניינו יש ללמוד מכך, על החובה ללוות את האדם ולהגיש לו עזר וסעד, ולא להשאירו בגפו ללא סיוע.

כו. זה לשון ה'חפץ חיים', בספרו 'שמירת הלשון' שם: שמעתי מעשה על גביר אחד ובעל עסקים גדול, שפרש עצמו לגמרי מהבלי עולם לעסוק בתורת ה' יומם ולילה. וחברו עליו אחיו ובית אביו ואנשי ביתו להחזירו לעניינו הראשון, ולא הטה אוזן להם, ונתייאשו ממנו. ושאלוהו האנשים המכירים אותו מכבר לעסקן גדול, באיזה אופן פעל בעצמו שלא להטות אוזן לצעקת אנשי ביתו. ויען ויאמר אליהם, התבוננתי במה שאמרו חז"ל (שבת פג:) 'אין התורה מתקיימת אלא במי

- אהבת חסד[כז] פרק ראשון, הכנסת אורחים עובר ושב ויכניסם ביתו[כח].
- סי' ש"ט, דינר לא לענין טלטול[כט].

שממית עצמו עליה', ופירושו כאילו כבר מת. והיינו שיתבונן בעצמו כאילו כבר גמר כל עסקיו שהיה בכוחו וגם גמר בהם את ימי חייו, והביאוהו לדין לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה על כל העניינים שכילה בהם את זמנו להבל ולריק, ויצא חייב בדין של מעלה, והוא צועק אוי לי וי לי על רוע מעשי ועל רוע ענייני. ואילו בתוך כך הרשוהו שירד תיכף לעולם הזה ויעשה תשובה, בוודאי לא היה מתעצל אפילו רגע אחד מזה, ולא היה מטה אזנו כלל לידע מעסקי ביתו.

ואם כן יחשוב האדם בעצמו לפי עוונותיו, שהיה ראוי לו למות מכבר, ואם אחרי המוות היה הקב"ה מתנהג עמו בחסד גדול והיה נותן לו רשות שיחזור בתשובה, בוודאי לא היה מתרפה מזה אפילו רגע אחד, אם כן מה היזק עושה לו הקב"ה שהוא מאריך את ימי חייו כדי שיעשה תשובה בחייו ממש, בוודאי צריך לזרז את עצמו בכל כוחותיו לעשות תשובה על עוונותיו וללמוד התורה תמיד.

כז. חלק ג - הכנסת אורחים פ"א.

כח. באהבת חסד שם מרחיב אודות חיוב מצות הכנסת אורחים, גודל הזהירות הנחוצה בקיום פרטיה ועוצם שכרה. וראה שם בסוף פרק ב, שמסיים שאם אין בכח היחיד לבנות בית מלון עבור אורחים, יחוש הציבור עכ"פ להקדיש מקום לינה לאורחים ולדאוג למזונותיהם, ולא יהיו חלילה בגדר 'בא לידינו ופטרנוהו בלא מזונות'. מזה הקיש לענין החזקת הפנימיה, בה ניתנו לחניכי הת"ת והישיבה אוכל ולינה כראוי.

כט. ראה לעיל הערה ג.

מאוצרו של הרה"ח ר' צבי הערשיל כ"ץ הי"ו - משב"ק, תשוח"ח לו

יעמדו על הברכה אלו אשר הרימו תרומתם להפצת תורת רבינו הקדוש זצוקללה"ה
לעילוי ולזכר נשמתו הטהורה לרגל יומא דהילולא רבא קדישא

מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א
מורנו הגה"צ ראש הישיבה שליט"א

הרב ישראל ארנסטר
הרב יצחק ישעי' הגר
הרב יעקב שמשון ארנסטר
הרב בנציון מייזליש
הרב יעקב מרדכי הגר
הרב מנחם מענדיל הגר
הרב ברוך שמעון ארנסטר
הרב חנניה יו"ט ליפא מייזליש
הרה"ח חיים משה פעלדמאן
הר"ר צבי הערשיל כ"ץ - משב"ק
הר"ר אהרן צבי מאיר גוטסמן - משב"ק
הרב שאול גרינברגר - משב"ק
הר"ר בנציון שטנגר - משב"ק
הר"ר יהושע קרויזר - משב"ק

הר"ר יוסף שרף
הר"ר מאיר דב פיקסלר
הר"ר יצחק (ברח"י) שטרן
הר"ר יעקב (בר"ע) ויזל
הר"ר יהושע מנחם אובלוקוש
הר"ר צבי רודיך
הרב אהרן אליהו פעלדמאן
הרב מאיר אדלר
הרב שלמה זלמן ווייס
הרב חיים בעק
הר"ר נתן זאב גרמייזא
הר"ר צבי פייביש מילר
הר"ר יעקב פעלדמאן
הר"ר נפתלי בייגל

הר"ר ישראל וסרמן
הר"ר אברהם אליהו רודיך
הר"ר מאיר יעקב שכטר
הר"ר נחמן (ברב"צ) ווייס
הר"ר חיים שמואל שמעונוביץ
הר"ר שלום דונט
הר"ר טוביה צבי קנדל
הר"ר יחיאל פוירשטיין
הר"ר שמואל יהודא יוסף גוטסמן
הר"ר יוסף מכלוביץ
הר"ר רזיאל שטיינמץ
הר"ר ישראל משה פרוימוביץ
משפחת שרייבר

ובכתבי הקודש נאמר

מכתבי קודש
ובהם הדרכות ישרות ולקח טוב

"מה לאדם מכל עמלו בעולם השפל הזה אם לא להיות דבוק בד' כל ימיו תמיד"

ב"ה

שלומים מרובים לכבוד ידיד נפשי עוז, הב' המופלג גדול בתורה ויראה
תמים במעלות ומדות טובות, חסיד ועניו יקר רוח
ה"ה כמוה"ר [א]שרגא פייביש שליט"א

אחדשה"ט באה"ר

מכתבך עם קושית זקינך הק' ז"ל[ב] קבלתי לנכון והי' לי הנאה ממכתבך, וכמה פעמים הנני זוכר אותך לטוב, השי"ת יעזור לך שתעלה מעלה מעלה בתורה ועבודת ד'.

וגם לי יעזור השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו שאזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות למען לא איגע לריק ולא אלד לבהלה, כי מה לאדם מכל עמלו בעולם השפל הזה אם לא להיות דבוק בד' כל ימיו תמיד.

בקש רחמים עבורי גם כן.

מנאי ידידך עוז השוקק על רוב טובתך והצלחתך
ומחכה בכליון עינים לרחמי שמים בקרב אכי"ר
הק' משה יהושע בהה"צ שליט"א

פ"ש באה"ר ועזה לכ"ק אביך הגה"צ שליט"א
הנ"ל

א. ה"ה הגה"צ מוהרש"פ שנייבלג זצ"ל, בעל 'שרגא המאיר', ורב בית מדרשנו בלונדון.
ב. הגה"צ רבי פנחס חיים הלוי הורוביץ, דומ"ץ קוסוב, בעל 'פתחא זוטא'.

תשוח"ח להרה"ג ר' **דוד צבי שנייבלג** שליט"א
על מסירת המכתב לפרסום לזיכוי הרבים

יו"ל ע"י
הועד להוצאת דברי אלקים חיים
מכ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה
שיכון ויזניץ ת.ד. 4009 בני ברק טלפקס: 03-6749736
© כל הזכויות שמורות
לתרומות והנצחות ניתן לפנות
למשרדי הוועד או לפל' 054-8425796 עד יום ד' בצהריים
נדפס באישור "ועדת הוצאה לאור" שע"י בד"ץ דקהלתנו הק'

תורה צוה לנו מש"ה מורשה

השיר והשבח לחי עולמים, החונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה, שחנני דעה בינה והשכל להתקרב לאור הגדול - להתאבק בעפר רגליו ולהסתופף בצילא קדישא של המאור הגדול לממשלת התורה והחסידות, המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמי"ם, משה רעיא מהימנא, לשמו ולזכרו תאות נפש, עטרת תפארת ראשינו, לו דומיה תהלה, אשר פרס אברתו עלינו על בנינו ועל דורותינו, וקרבנו בימין צדקו. באהבתו ובחמלתו הדריכנו להסתפח בנחלתו, וסלל לפנינו דרך נתיבה, דרך החסידות הצרופה, וחיי עולם נטע בתוכנו, בזכותו ובזכות מוסריו החודרים כליות ודבריו הק' שיצאו מלבו הטהור ונכנסו אל לבבנו זכינו להקים דורות נאמנים לה' ולתורתו, בנים וחתנים נכדים ונינים יראים ושלמים, חסידים ואנשי מעשה העומדים בבית ד' ומפארים את כרם חצרות קדשנו

אילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו אין אנו מספיקים להודות ולשבח

בבוא עת יומא דהילולא קדישא, זכות היא לנו להרים תרומת ד', להיות שותף בהפצת דברות קדשו מלהבות אש, כי הם חיינו ואורך ימינו, ומן הבאר ההיא ישקו העדרים, וכאשר ביקש בצוואת קדשו שיהא הלימוד בדבריו לזכר, לזכות ולעילוי נשמת

כ"ק מרן אדוננו מורנו ורבינו

הרה"ק רבי משה יהושע זצוקללה"ה

בן כ"ק מרן אדוננו מורנו ורבינו

הרה"ק רבי חיים מאיר זצוקללה"ה

זכותו הק' יגן עלינו, על דורותינו ועל כל ישראל אמן

ישוטטו בו רבים ותרבה הדעת, יתלהבו הלבבות ויתעוררו הנפשות,

לדבוק במשנתו, לצעוד בנתיבות שהנחיל לנו מורשה לטוב לנו כל הימים

החותם ברגשי הודיה להשי"ת על העבר

ובבקשה על העתיד

החפץ בעילום שמו

תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדנו